

[Johs. Christiansen.]

sagen kan være til denne Mangel, behøves vist ikke. Den skyldes ganske utvivlsomt een eneste Ting: Frygten for en ny Formuetælling i Lighed med den i Fjor. Nu var Forholdet som bekendt det, at i 1945 blev Skillemønten holdt udenfor. Det gav en Margin for dem, der havde Skillemønter af videre Betydning liggende, og selv om der nu ikke er nogen dybere Visdom i at foretage Hamstringer i Øjeblikket af Skillemønt, tror jeg alligevel, vi her har noget af Forklaringen paa, at vi mangler dette meget nødvendige Omsætningsmiddel, og jeg kunde tænke mig Muligheden af, at den højtærede Finansminister ved passende Lejlighed fremsatte en Udtalelse om Sagen. Det er i hvert Fald Tilstande — synes jeg —, som man bør se at komme om ved og faa rettet, hvad enten saa Aarsagen er af den ene eller den anden Art.

Et af Efterkrigstidens mange Problemer — jeg tør vist sige et meget betydningsfuldt Problem — er Studenternes økonomiske Forhold. At disse er forværret, sammenlignet endog med Tilstanden i 30erne, er der sikkert almindelig Enighed om, og jeg har næppe heller nødig at paapege Aarsagerne.

I en Række Lande, bl. a. ogsaa her i Danmark, har Studenternes økonomiske Kaar været til Debat ved adskillige Lejligheder. Spørgsmaalet om direkte Statsstøtte har været i Forgrunden — Studenterløn er det blevet kaldt. Et enkelt Land, Tjekkoslavakiet, har efter Krigen gennemført en saadan almindelig Statsstøtte til alle studerende. Mange andre Lande har, som sagt, drøftet lignende Planer.

Dette var ogsaa Tilfældet paa Den nordiske Studenterkonference i Aarhus, 4—11. September i Aar, hvor Interessen for Sagen var overordentlig levende. Det fremgik af Forhandlingerne, at vel var Forholdene temmelig forskellige i de 5 nordiske Lande, men det Fællestræk fremgik dog af Oplysningerne, at Studenternes økonomiske Stilling var blevet forringet siden 1939. Det stigende Prisniveau, den faldende Rente og Studenternes forøgede Antal gør den forhaandenværende Stipendie- og Kollegiehjælp mere ineffektiv. Naturligvis erkendte Konferencen, at Spørgsmalets Løsning maatte ske efter nationale Linier, altsaa forskelligt fra Land til Land, men paa den anden Side frembød Problemet saadanne Fællestræk, at Konferencen var i Stand til at pege paa følgende Veje: lige Adgang for lige Evner til den højere Uddannelse, uanset økonomiske Kaar, en mere effektiv Legat-

ordning, Afskaffelse af Studiefgifter, Lempelser i Skattepligten for Studenter, der maa tage lønnet Arbejde i Studietiden, og — sidst, men ikke mindst — en Udvidelse af Adgangen til Kollegier og lignende Studenterboliger.

Det er, synes det mig, ikke vanskeligt at forstaa, at disse Synspunkter gøres gældende paa en Studenterkonference. Det er mit Partis Opfattelse, at det ikke i Længden betaler sig for et Samfund at opretholde Tilstande, der stærkt nærmer sig Begrebet Studenterproletariat. Vi bør snarest muligt se at faa Forholdene lagt til Rette, ikke alene saadan, at det er Evnerne og ikke Tegnebogen, der giver Adgang til vore højere Undervisningsanstalter — jeg tænker her ogsaa paa Universiteterne —, men ogsaa saaledes, at de unge, der er blevet Studenter, kan føre deres Studier igennem uden at skulle plages og hemmes for meget af økonomiske Sorger. Her ligger for Efterkrigstidens demokratiske Danmark en Opgave, der bør løses. Der findes ude i de jævne Befolkningslag et vældigt Fond af ubrugte Reserver, et Fond, som Samfundet vil staa sig vel ved at faa løftet op i Lyset. Det kan ske ved at aabne vore Universiteters og Læreanstalters Porte ogsaa for den Ungdom, der kommer fra ubemidlede Hjem, nemlig derved, at der samtidig skabes trygge Livsvilkaar for disse unge, medens de gør deres Studier færdig.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg personlig er ikke Tilhænger af Tanken om Studenterløn. Grunden hertil skal jeg ikke komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed. Derimod finder jeg de af Studenterkonferencen i Aarhus paapegede Veje til tryggere Studiekaar særdeles farbare. Navnlig synes jeg, at Kravet om udvidet Adgang til gode og sunde Studenterboliger er baade forstandigt og tiltalende. Vi har i den danske Regensordning et System, som bør effektiviseres, saa at mange flere Studenter kunde komme ind under det. Men det offentlige — og her tænker jeg baade paa Staten og Universitetskommunerne — bør ogsaa komme ind paa en betydeligt mere effektiv Støtte til Opførelse af billige Studenterboliger. Alt i alt forekommer det mig, at Studenterkonferencen har tydeliggjort hele dette Problem, og at Sagen snarest bør tages op til Løsning. Her er, synes det mig, ingen Tid at spille, og jeg henstiller til den højtærede Undervisningsminister at se paa disse Forhold med den størst mulige Velvilje.

Samtidig beder jeg Ministeren tage det Spørgsmaal op, som jeg fremdrog under forrige Samlings Finanslovdebate, Spørgsmaalet